

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ФАКУЛЬТЕТ АДВОКАТУРИ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ,
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА АДВОКАТУРИ

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ»

Одеса | Україна
17 листопада 2018 року

(страхувальником) та клієнтом (третьою особою) про відшкодування заподіяної адвокатом шкоди.

– змішана система, яка поєднує в собі претензійний та судовий порядок виплати страхового відшкодування за договором страхування професійної відповідальності адвоката.

Радіонова К.С.

курсист Приватного підприємства «Юридичний партнер»

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Адвокатура незвичайно різноманітна діяльність. Вона поширюється на різноманітні сфери правовідносин, які мають відмінні ознаки. Саме ознаки обумовлюють відмінну психологічну специфіку.

Дослідженням інституту адвокатури та психологічних особливостей адвокатської діяльності, займалися такі науковці, як В. В. Бандурка, О. М. Бандурка, С. П. Бочарова, Т. В. Варфоломєєва, О. І. Жуковська, В. В. Медведчук, С. Ф. Сафурько, О. Д. Святоцький, Д. П. Філієнський, В. П. Шепітько та інші. Психологічні аспекти саморозвитку адвоката у науковій літературі спеціально не розглядалися, тому ця тема залишається актуальною та потребує наукового дослідження [1, с. 106].

Професійна майстерність адвоката відбувається під впливом соціально-економічних, організаційних, соціально-психологічних та інших чинників, серед яких провідне місце належить професійному навчанню та психологічній підготовці. Підсумком психологічної підготовки є психологічна підготовленість, що складається з: 1) загальної психологічної культури (знання психологічних законів і закономірностей, що можуть бути використані адвокатом; розвиток професійно-психологічної орієнтованості особистості); 2) спеціальної психологічної підготовленості (комунікативної майстерності, вміння та навички пошуку і цільового використання психологічної інформації в цілях захисту).

На думку Синєокого О.В. дослідження психологічної діяльності адвоката дозволяє виділити професійно необхідні психічні властивості даної юридичної діяльності: творче мислення; комунікабельність; повноважності; організаційські здібності; здатність протистояти негативним емоціям у число таких вимог до особистості адвоката можна включити декілька психічних якостей: 1) мотиваційно-ціннісні (високий рівень моральності, чесності, відповідальності, самоповаги); 2) пізнавальні (творче мислення, інтелектуальний рівень інтелекту, спостережливість, розвинена пам'ять, розвинена інтуїція); 3) емоційно-вольові (витримка, самовладання, стресостійкість).

4) характерологічні (стійка і адекватна самооцінка, незалежність, принциповість); 5) комунікативні (екстравертність, риторичні здібності, чуйність) [2, с. 483].

Людина, котра вибрала професію адвоката, повинна мати відданість до роботи з людьми, інтерес до людей, потреба їм допомагати, прагнення удосконалювати вміння і навички, пов'язані з цією потребою. Причини професійної діяльності адвоката можуть бути різними, в тому числі: причина розуміння призначення професії (прагнення до справедливості, захист прав громадян, побудова правового суспільства); причина надання допомоги іншим людям (альтруїзм); причина престижу професії у суспільстві; причина соціального співробітництва в суспільстві; причина самореалізації в професії, досягнення успіху [3, с. 74].

Професія адвоката потребує від її представників високої моралі, професійності та стійкості. Адвокат як вид діяльності супроводжується великим психологічним навантаженням, що може пробуджувати надлишкову емоційність або емоційне виснаження, стрес тощо [1, с. 108].

Обираючи до професійної діяльності адвокат повинен осмислювати та суб'єктивно-емоційно переживати її з точки зору соціально значущості.

Список використаних джерел:

1. Мазур М.Р. Психологічні особливості адвокатської діяльності // Міжнародний вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2017 № 27.
2. Синєокий О.В. Творческий потенциал личности как одержательный элемент профессиональной адвокатуры (деонтологический аспект) // Вісник Львівського університету, Сер. В: Економіка і право. Вип. 1. – 2007.
3. Маркова А. К. Психология профессионализма. М.: Міжнародний гуманітарний фонд «Знання», 1996 р.

Філієнська Я.В.

*аспірант кафедри організації судових,
правохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА ЗА ПОВЕДІНКУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: РІК ПОТОМУ

Використання дистанційної комунікації в життєдіяльності суспільства і держави просте, оскільки забезпечує економію транспортних, енергетичних і грошових витрат, заощаджує людський потенціал. Не є виключенням й

професійна присутність адвоката у цифровому просторі, що свідчить про його мобільність, проте не завжди тактовність.

Також, виступаючи на Конференції 15 червня 2015 року «Судова реформа: стратегічне планування та подальші кроки» у приміщенні Верховного Суду України із доповіддю «Адвокатура та безоплатна правова допомога: шляхи реформування», (пізніше її текст було опубліковано офіційному сайті Міністерства юстиції України), адвокат Андрій Винницький поширив інформацію про «неспроможність сучасної адвокатури України здійснювати заходи по наданню безоплатної правової допомоги населенню України», і що «головним ризиком реалізації промаданями конституційного права на безоплатну правову допомогу є фінансовий стан української адвокатури». Вважаючи, що такий виступ принижувє адвокатуру, кожного адвоката, рухнув пошук успішліства до інституту адвокатури в державі, сусперстві європейським стандартам, Національну асоціація адвокатів України та народний депутат України Сергій Рибалка подали скарги до дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області, які було об'єднано в одне дисциплінарне провадження, за результатами якого адвоката притягнуто до дисциплінарної відповідальності у вигляді позбавлення права на зайняття адвокатської діяльності з наступним висноченням з Єдиного реєстру адвокатів України за порушення ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ст.ст. 51, 75-4 Правил адвокатської етики.

54 Правил адвокатської етики...
Проте із таким висновком не погодився Верховний Суд (справа №826/23/54/15), вважаючи, що висловлені адвокатом погляди можуть спиратися частинною суспільства як неприйнятні, оскільки Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Конституція України гарантують право на вільне вираження своїх поглядів і переконань [2].
Що зміниться? На наш погляд, цікавим прикладом є дисциплінарне провадження стосовно адвоката Романа Маселка за неетичні дії у мереж соціальній мережі Фейсбук. Зокрема, адвокатом на його сторінці у мережі Facebook було оприлюднено наступні дописи: «Київський адміністративний апеляційний суд долучився до кампанії ОСОБА_2, ОСОБА_3, ОСОБА_4, ОСОБА_5 під кодовою назвою «помста НАБУ» і фактично визнав позачергові вибори будьяких промадських рад за допомогою інтернет голосування»; «Виніс це рішення відомий суддя – мандрівник ОСОБА_6, якого Автомайдан робив розслідування і ми активно протидіяли йому».

«обранню у Вищу раду правосуддя»; «Найцікавіше, що позов лежав у ОСОБА_3 жовтня 2016 року, але виніс він рішення на наступний робочий день після того, як Національне антикорупційне бюро провело обшук у судді до дома у голови Окружного адміністративного суду міста Києва Павла Пивака і за день до нових виборів до Ради громадського контролю. („упаденіє“) та ін.

Таким чином, очевидно, що впроваджені у законодавство норми щодо професійної етики адвоката в соціальних мережах мають засмартсержний характер й уже діють. Після їх прийняття, випадки порушення даної категорії онципінарних справ стали менш помітними. Якщо раніше адвокати, змкнучись на професійні теми у Фейсбуці дозволяли собі злобжвнати неврульним середовищем, оскільки сама соціальна мережа була очевидним інструментом для псування ділової репутації, некоректних звинувачень та зомпундацій, то сьогодні вони стали обачнішими при роботі з інформацією, яка ними оприлюднюється в соціальних мережах як адвокатами, а не звичайними особами.

1. Правила адвокатської етики: затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року URL : <http://kkdka.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/PrawiladyadvokatskoyiEtiki2017.pdf> (дата звернення: 28.10.2018).
2. Єдиний державний реєстр судових рішень URL : http://www.reestr.court.gov.ua/Review/72863807?tsid=IwAR0vkt6Dh_GaFn

2\AU2LzknzDXUtm0uR56xUoLGNOKGchdaXkNj5o0 (дата звернення: 28.10.2018).

3. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 30 січня 2018 року URL: <http://vkka.org/rishennya-i-0212018-u-spravi-da-skatogu-u-na-rishennya-distsiplinatoi-palat-kvalifikatsiino-distsiplinatoi-komisiyi-advokatyi-ivyskoi-oblasti-vid-20-10-2017-pro-vidmovu-v-rozpisshenni-distsir/> (дата звернення: 28.10.2018).

4. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <http://www.reestr.court.gov.ua/Review/75774402> (дата звернення: 28.10.2018).

Науковий керівник: к.ю.н., професор кафедри організації студентського правового захисту та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Поліщук Юрій Євгенович.**

Андрющенко А.О.

студентка 2-го курсу судово-адміністративного факультету Національного університету «Одеська юридична академія»

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТІВ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Питання притягнення адвокатів України до дисциплінарної відповідальності є наразі актуальним, адже в умовах євроінтеграційних процесів та постійного реформування законодавства України щодо відповідності європейським стандартам, слід звернути увагу на те, як здійснюється дисциплінарні стягнення у країнах Європейського Союзу та України.

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призводять до її розголошення;
- 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
- 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;
- 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом [1].

Види дисциплінарної відповідальності адвокатів України передбачені у статті 35 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», зокрема:

За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
- 3) для адвокатів України – позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав – виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

2. Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку [2].

З переліку дисциплінарних стягнень, до яких можуть бути притягнені адвокати України можна зробити висновок, що тут відсутні будь-які грошові стягнення, на відміну від, наприклад, Австрії, де до адвоката як вид дисциплінарного стягнення може застосовуватися штраф до 45 тисяч євро. Натягнуто, в Україні запровадити такий штраф було б неадекватним, адже рівень життя населення та оплати праці, в тому числі адвокатів, дуже відрізняється. Ще однією відмінністю є те, що в Австрії притягнуті адвокати до дисциплінарної відповідальності можна на протязі п'яти років, з дня вчинення ним дисциплінарного проступку. В Україні, як зазначалося, лише на протязі року. В Австрії скарга, яка подана на адвоката, буде розглядатися навіть якщо вона подана анонімно. В Україні анонімі скарги не є підставою порушення дисциплінарної справи.

У Німеччині також застосовується грошовий штраф як вид дисциплінарної відповідальності адвокатів, але у розмірі 25 тисяч євро. Слід зазначити, що у Німеччині одночасно може застосовуватися і догана, і штраф. В Україні догана, як вид дисциплінарного стягнення також не передбачена. Тому, зважаючи на досвід Німеччини, доцільно було б запровадити й в Україні такий вид дисциплінарної відповідальності. Згідно з законодавством, в Україні може застосовуватися лише один із зазначених у статті 35 Закону України про «Адвокатуру та адвокатську діяльність» видів дисциплінарної відповідальності. У Німеччині тимчасова заборона займатися адвокатською діяльністю може застосовуватися на строк від одного до п'яти років. У Франції максимальний строк тимчасового зупинення права на заняття адвокатською діяльністю – три роки. Дисциплінарна рада, яка накладає дисциплінарне стягнення, може прийняти рішення про доведення дисциплінарного стягнення до загального відома в якості додаткової міри [3]. Отже, можна зробити висновок, що в зарубіжних країнах активно застосовується матеріальний штраф як вид дисциплінарної відповідальності.